

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/5/2018
Identifikačné číslo spisu: 9515100028
Dátum vydania rozhodnutia: 17. mája 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9515100028.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Františka Moznera, v trestnej veci odsúdenej B. J. - P., v konaní pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona v jednočinnom súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 5 Tr. zákona, na neverejnom zasadnutí dňa 17. mája 2018 v Bratislave o sťažnosti odsúdenej B. J. - P. proti uzneseniu predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 22. januára 2018, sp. zn. BB-4T/5/2015, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdenej B. J. - P. sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Predseda senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 22. januára 2018, sp. zn. BB-4T/5/2015, rozhodol, že podľa § 555 ods. 1 písm. c/ Tr. por., je odsúdená B. J. - P., nar. XX.XX.XXXX v L., prechodne bytom bez prihlásenia H., Y. XX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Nitra - Chrenová, povinná nahradiť štátu na účet Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 3.266,59-eur uhradené štátom ustanovenému obhajcovi JUDr. Miroslavovi Zobokovi, advokátovi advokátskej kancelárie so sídlom v Malackách, Bernolákova 2425/2. Uznesenie predsedu senátu napadla odsúdená sťažnosťou, ktorú nijakým spôsobom neodôvodnila, len požiadala o odklad prípadne o dočasné upustenie od vymáhania uvedenej sumy. Najvyšší súd ako súd nadriadený (§ 190 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) po preskúmaní veci zistil, že sťažnosť odsúdenej je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§ 187 ods. 1, § 186 ods. 1, § 558 ods. 3 Tr. por.). Na jej podklade v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že nie je dôvodná. Najvyšší súd na margo včasnosti podanej sťažnosti uvádza, že na posúdenie včasnosti podania sťažnosti odsúdenej, si vyžiadala od ÚVTOS Nitra - Chrenová vyjadrenie, kedy odsúdená odovzdala v ústave na odoslanie sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, pričom podľa oznámenia ústavu, k tomuto úkonu došlo dňa 29. januára 2018. Keďže napadnuté uznesenie bolo odsúdenou oznámené 26. januára 2018, sťažnosť podala v zákonnej 3-dňovej lehote, preto možno konštatovať, že táto bola podaná

včas.Podľa § 555 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ak bol obžalovaný právoplatne uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu vyplatenú odmenu a náhradu ustanovenému obhajcovi a ustanovenému zástupcovi z radov advokátov podľa § 47 ods. 6, ak nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú náhradu.Podľa § 558 ods. 1 Tr. por. o povinnosti na náhradu trov poškodeného a ich sume ako aj o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby a o povinnosti na náhradu odmeny a hotových výdavkov, ktoré boli uhradené štátom ustanovenému obhajcovi a ustanovenému zástupcovi z radov advokátov podľa § 47 ods. 6, rozhodne po právoplatnosti rozsudku predseda senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený súdny úradník.Podľa § 558 ods. 2 Tr. por. pred rozhodnutím o povinnosti na náhradu trov trestného konania podľa § 555 ods. 1 písm. c/ treba zistiť, či nie sú splnené podmienky na bezplatnú obhajobu, bezplatné zastupovanie poškodeného, obhajobu za zníženú náhradu alebo zastupovanie za zníženú náhradu.Podľa § 558 ods. 3 Tr. por. proti rozhodnutiu podľa odseku 1 je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisu zistil, že odsúdená B. J. - P. bol dňa 01.02.2010 opatrením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 37 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku ustanovený obhajca JUDr. Miroslav Zobok, advokát advokátskej kancelárie so sídlom v Malackách, Bernolákova 2425/2. Ustanovený obhajca poskytol obvinenej potrebnú právnu pomoc v priebehu vykonaného trestného konania.Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/5/2015, zo dňa 28.02.2017, právoplatným dňa 01.03.2017 bola B. J. -P. uznaná vinnou zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona, a odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov, a taktiež jej bol uložený ochranný dohľad na 1 rok.Po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/5/2015, zo dňa 28.02.2017, predseda senátu uznesením, sp. zn. BB-4T/5/2015, zo dňa 16.08.2017 priznal ustanovenému obhajcovi JUDr. Miroslavovi Zobokovi, advokátovi advokátskej kancelárie so sídlom v Malackách, odmenu a náhradu hotových výdavkov v celkovej výške 3.266,59-eur. Odsúdená podala voči tomuto rozhodnutiu sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 3 Tost 31/2017, dňa 18.10.2017 tak, že sťažnosť odsúdenej zamietol.Špecializovaný trestný súd následne preskúmal majetkové pomery odsúdenej, a to lustráciou na katastrálnom portáli Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, lustráciou v evidencii Zboru väzenskej a justičnej stráže, dožiadaním Sociálnej poisťovne, dožiadaním príslušného dopravného inšpektorátu Policajného zboru, Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušného Obchodného registra a Živnostenského registra a výzvou na preukázanie majetkových pomerov zaslanou odsúdenému.Lustráciou na katastrálnom portáli Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky bolo zistené, že odsúdená nie je vlastníčkou žiadnej nehnuteľnosti.Z lustrácie v evidencii Zboru väzenskej a Justičnej stráže bolo zistené, že odsúdená sa nachádza vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, a to od 14.03.2017, pričom predpokladaný koniec trestu je stanovený na 14.03.2022.Z odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky bolo zistené, že odsúdená nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, pričom naposledy bola v evidencii ako uchádzačka o zamestnanie vedená od 22.01.2014 do 25.09.2014 (predtým od 03.02.2010 do 18.04.2010), avšak bola z evidencie vyradená pre nespokojnosť s úradom. Odsúdená je matkou šiestich detí, z toho päť detí bolo na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu Malacky zverených do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Odsúdená je doposiaľ vyplácaná štátna sociálna dávka - prídavok na dieťa S. R. J., nar. XX.XX.XXXX, a to od decembra 2010, ktorý bol zatiaľ vyplatený za obdobie od júna 2011 do decembra 2013. Iná sociálna dávka - dávka v hmotnej núdzi bola odsúdená naposledy vyplácaná v roku 2005 a náhradné výživné v rozmedzí rokov 2005 a 2006.Z oznámenia Okresného súdu Bratislava I, obchodného registra je zrejmé, že odsúdená nie je zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I.Z potvrdenia Okresného úradu Malacky, odboru živnostenského podnikania je zistiteľné, že v živnostenskom registri nie je o odsúdenej vykonaný zápis.Z odpovede Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Malackách, Okresného dopravného inšpektorátu je zrejmé, že odsúdená je vlastníčkou osobného vozidla Volkswagen Polo, na ktoré nie je evidovaná žiadna blokácia.Odsúdená

bola zaradená v ÚVTOS Nitra - Chrenová do práce dňa 11.04.2017. Jej hrubá pracovná odmena za obdobie 04/2017 - 10/2017 predstavovala sumu 936,14-eur a bola rozúčtovaná v zmysle § 45 z. č. 475/2005 Z. z., pričom z pracovnej odmeny jej boli vykonané zrážky na povinné poistné odvody vo výške 115,89-eur, zrážky na úhradu trov výkonu trestu vo výške 369,08-eur, zrážky na úhradu pohľadávok ostatných oprávnených vo výške 38,59-eur a zrážky na úhradu výživného vo výške 255,01-eur. Z odpovede Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra bolo zistené, že odsúdená je registrovaná u zamestnávateľa - Ústav na výkon trestu odňatia slobody - odsúdení. Z prehľadu odvádzateľov poistného vyplýva, že odsúdená bola v období od 01.02.2010, kedy bol odsúdený obhajca ustanovený, na základe pracovnej zmluvy zamestnaná u zamestnávateľa Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Kaštieľ, a to od 04.03.2010 do 20.05.2010, na základe Dohody o pracovnej činnosti u zamestnávateľov Index Nosluš, s.r.o., od 25.01.2012 do 19.04.2012, u Edymax SE od 04.07.2013 do 30.09.2013, u IB Rein, s.r.o., od 19.07.2013 do 18.11.2013 a od 20.01.2014 do 31.03.2014, u KO & BU spol. s.r.o. od 18.03.2014 do 31.12.2014, od 01.01.2015 do 30.11.2015, od 01.12.2015 do 30.11.2016 a od 01.12.2016 do 20.03.2017. Na výzvu prvostupňového súdu na preukázanie majetkových pomerov odsúdená doposiaľ nereagovala, napriek tomu, že výzvu prevzala dňa 20.11.2017. S poukazom na vyššie zistené skutočnosti Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica konštatoval, že aj keď finančná situácia odsúdenej nie je v súčasnosti priaznivá, s ohľadom na skutočnosť, že má evidované viaceré pohľadávky, ktoré sú jej z čistej mzdy zrážané, má napriek tomu odsúdená pravidelný, aj keď nie vysoký príjem, keďže je zaradená v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová do pracovného pomeru. Zároveň konštatoval, že odsúdená je v produktívnom veku a práceschopná, čo jej umožňuje splniť si povinnosť vyplývajúcu pre odsúdenú z daného uznesenia. Odsúdená je zároveň vlastníčkou motorového vozidla Volkswagen Polo, na ktoré nie je evidovaná žiadna blokácia. Podstatnou je aj skutočnosť, že odsúdená nepreukázala majetkové pomery na výzvu súdu, a teda neprejavila záujem o deklarovanie svojich majetkových a zárobkových pomerov vzhľadom na posudzovanie jej nároku na bezplatnú obhajobu, resp. obhajobu za zníženú náhradu. S prihliadnutím na už uvedené skutočnosti a na vek odsúdenej, výšku uloženého trestu odňatia slobody v trvaní 5 rokov, a tiež na výšku odmeny a náhrad hotových výdavkov uhradených obhajcovi, súd dospel k záveru, že odsúdená je schopná nahradiť štátu odmenu a náhradu hotových výdavkov vyplatených ustanovenému obhajcovi, a teda nemá nárok na bezplatnú obhajobu, resp. na obhajobu za zníženú náhradu. Najvyšší súd konštatuje, že prvostupňový súd rozhodol o povinnosti odsúdenej nahradiť štátu odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 3.266,59-eur správne a v súlade so zákonom. Právo odsúdeného na bezplatnú obhajobu vzniká za splnenia dvoch zákonom požadovaných podmienok, a to že odsúdený je nemajetný a najneskôr v čase rozhodovania o náhrade trov trestného konania svoju nemajetnosť súdu preukáže (§ 34 ods. 3 Trestného poriadku). Hoci Trestný poriadok bližšie nešpecifikuje, kedy možno odsúdeného považovať za nemajetného, analogicky možno vychádzať z tzv. stavu materiálnej núdze, ktorý nastáva vtedy, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6 násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom (§ 4 ods. 1 písm. i/ zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)). Pokiaľ ide o celkovú ekonomickú situáciu odsúdenej, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so záverom špecializovaného trestného súdu, ktorý dôkladne preveril majetkové pomery odsúdenej, najmä dožiadaním na Sociálnu poisťovňu, Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, lustráciou v evidencii Zboru väzenskej a justičnej stráže, dožiadaním príslušného dopravného inšpektorátu Policajného zboru, Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušného Obchodného registra a Živnostenského registra a zistil, že finančná situácia odsúdenej nie je momentálne priaznivá. V tejto situácii je potrebné poukázať na skutočnosť, že samotný nárok na bezplatnú obhajobu, či obhajobu za zníženú odmenu je možné priznať v prípade, ak sa odsúdená nie vlastnou vinou dostala do situácie, keď napriek snahe objektívne nie je schopná nahradiť trovy obhajoby a v dôsledku toho by sa odsúdená alebo osoby jej zverené a na jej príjme závislé v dôsledku tejto skutočnosti dostali do hmotnej núdze. Uvedená podmienka nebola splnená, nakoľko odsúdená je v súčasnosti pracovne zaradená a práceschopná, pričom výška odmeny a náhrad hotových výdavkov, ktoré má povinnosť uhradiť nepredstavujú hrozbu, že by sa osoby, voči ktorým má vyživovaciu povinnosť (syn) dostali do hmotnej núdze.

Navyše dôležitou je aj skutočnosť, že odsúdená nepreukázala majetkové pomery, a to ani po výzve súdu, a teda neprejavila záujem o preukázanie svojich majetkových a zárobkových pomerov vo vzťahu k posudzovaniu jej nároku na bezplatnú obhajobu, resp. obhajobu za zníženú náhradu. Taktiež treba brať na zreteľ skutočnosť, že odsúdená nie je povinná nahradiť pohľadávku štátu bezvýhradne jednorazovo tak, ako to vyplýva z § 555 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Odsúdená môže na základe § 4 ods. 11 zákona č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok postupne splácať uvedené náklady štátu spojené s jej obhajobou v trestnej veci skončenej právoplatným odsúdením, po dohode s justičnou pokladnicou. Na základe uvedeného najvyšší súd sťažnosť odsúdenej podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.